Ч. 70 Середа 29 марця (10 цьвітня) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Ще про еміґрацию до Бразилії.

Комітет товариства сьв. Рафаіла, котрий займає ся справою еміґрациї наших селян до Бразилії і недавно тому вислав свого делеґата до Удини і Ґенови, щоби той розвідав ся там, як стоїть дїло еміґрациї до Бразилії, і які вигляди можуть там бути для наших селян, подає тепер таку вість:

„Аґент Нодарі Сільвіо в Удінї, котрого діяльність розтягає ся на цїлу Австро-Угорщину, доніс комітетови, що правительство бразилійске не хоче компаніям корабельним, що довозять еміґрантів на рахунок правительства, платити за привіз виходцїв з Галичини, позаяк ті „ставлять в Бразилії занадто великі вимоги“.

„Лист той заслугує на віру, бо аґент той через то зарядженє бразилійского правительства поносить велику шкоду в своїх інтересах, що впрочім сам признає“.

„В виду того зарядженя замість 50 зр. треба мати 140 зр., щоби дістати ся до Бразилії. Певно 90 проц. хотячих еміґрувати, не мають такої суми, але й ті, що єї мають, повиннї покинути намір подорожи до Бразилії, позаяк треба припускати, що правительство бразилійске для того не хоче їх спроваджувати на свій кошт до Бразилії, позаяк плянтатори не хотять їх брати до роботи“.

„Нинї ширить ся еміґрация з многих країв европейских, то-ж Бразилїяни мають в чім вибирати, і мабуть неохотно беруть наших людий, котрі бажали би осїсти на ріли, а не в смак їм тяжка робота на плянтациях“.

„Тепер же устала кольонїзация рільна в Бразилії, позаяк в Паранї і инших удільних державах рільничих, т. є. полудневих (де підсонє лагідне) настала революция і стан облоги. Для того, хто не хоче наражати свого житя а бодай цїлого майна, повинен рішучо здержати ся з еміґрациєю“.

„Доки потреває той стан облоги, не знаємо, може бути, що в зимі скінчить ся, а відтак і заведуть мабуть кольонїзацию рільну на ново, а тогди і „Галичан“ не буде причини не приймати“.

„Впрочім против нинїшної еміґрациї промавляє також і то, що в північних удільних державах (близше рівника), до котрих довозять тепер еміґрантів, найважнїйшою галузею господарства суть плянтациї кави, бавовни, тростини цукрової і т. п. В переважнім числї плянтаций єсть великий визиск, майже невільнича зависимість від властителя і єго урядників, праця єсть дуже тяжка та підсонє горяче, а з тим вяжуть ся всїлякі недуги — то все єсть жерелом безустанних нещасть для виходцїв, особливо же умирають малі діти у великім числї. Декотрі з тих удільних держав (як Ріо Жанейро, Мінас Ґераес і Еспіріту Санто) суть просто невиносимі“.

„Комітет упросив кількасот осіб, замешкалих в краю, щоби зволили приняти обовязки делеґатів, котрі би зносили ся безпосередно з людностию бажаючою еміґрувати. Тепер же просимо, щоби зволили приняти до відомости повисші подрібности і в їх дусї дїлати, заким уложимо і розішлемо для них обширнїйші вказівки“.

„Комітет заявляє готовість уділяти потрібних вияснень також і иншим особам, котрі би хотїли заопікувати ся людностию, що вибирає ся до Бразилії. Наміряючі еміґрувати нехай не тратять гроший на подорож до Львова по вияснення, але нехай удають ся до наших делеґатів, замешкалих в їх околици, а впрочім нехай просять инші сьвітлі особи, щоби написали до комітету в їх имени“.

Комітет Товариства сьв. Рафаіла вислав запитанє до консуля бразилійского в Ґенові, чи правительство бразилійске видало дійстно заказ безплатного перевозу „Галичан“ і які суть того причини.

Перед тиждем одержав комітет завірене від того консуля, що родини рільників можуть користати з безплатного перевозу.

Після послїдних відомостий положенє зовсїм змінило ся; нинї так річи стоять, що хто не має гроший до оплаченя подорожи кораблем, по просту до Бразилії не дістане ся. Кого на то стати, той міг би пускати ся в подорож на льос щастя; повинен однакож бути на то приготовлений, що его приймуть там як найгірше і не може сподївати ся нїякого улекшеня, нїякої помочи від бразилійского правительства.

Перегляд полїтичний.

Конференцию спільних міністрів в справі ради над спільним буджетом скликано до Відня на день 17 с. м.

Вчера прийшло у Відни межи робітниками, що роблять ґузики, а полициєю до великої бійки. Страйкуючі робітники хотїли силою змусити своїх товаришів, що були при роботї, щоби они єї покинули. Полиция хотїла тому пе-

69)

РОЗБИШАКИ НА РІЦІ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків.

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

Біль був широкоплечий, сильний хлописко, з кулаками як довбнї і длятого не важив би ся хто небудь з веслярів его зачіпати, тим більше, що він їм правду сказав. Але Еджворт, котрий побачив, що они пливуть тим самим місцем, що й лоди попереду, відозвав ся на конець:

— Ну, то дайте спокій.... менї видить ся, що ми й так вже досить далеко взяли ся другим боком.... easy boys.... easy [1].... бо ще осядемо онтам на пісковій лаві по тамтім боцї, котра записана ось тут в приписах плавби по ріцї.

— Не бійте ся — забурмотів Біль — вода вже значно змила лаву, а до того ми вже й минули тоту довгу.... онтам она, звідки сунесь густїйша мрака. Робіть ще якийсь час веслами, аж доки вам не скажу, що не треба.... відтак стане вам лекше.

— А як ще далеко аж до тої лави, котра тут назначена? — спитав Еджворт і показав на книжку, котру держав в руцї.

— Ще досить далеко — вмішав ся тут Блякфут до бесїди — але впрочім, як справедливо каже керманич, коли будемо ще якийсь час держати ся по тім боцї, то не побачимо єї. Але тота дідьча мрака суне ся таки чим раз лїпше. Ще лиш того треба, щоби убрати правдиву місісіпску шапку і затягнути єї собі на очи та уши, а тогди можемо виставити плавки, як той слимак роги, і не будемо знати, чи беремось на право чи на лїво.

— Ну, ще так небезпечно не виглядає — сказав на то Еджворт — ще можна видїти до половини ріки та розпізнати дерева на березї по обох боках!... То лиш зовсїм тоненька тїнь, котру добрий, вечірний вітер розжене.

— Та коби розігнав — відповів той нїби то купець і пішов поволи до керми, при котрій стояв тепер Біль байдужно, заложивши руки в кишенї та оперший плечима і як би задуманий споглядав в долину.

— Треба так і зробити, як каже капітан, — відозвав ся один з веслярів, що вертаючи назад тягнув за собою конець плавки, а відтак попер в долину і зовсїм витягнув єї з води та зложив на покладї — в тій же хвили пішли й другі за его примром.

— Гей, а то що? — крикнув керманич — чи я вам казав переставати? Боб.... Джонзон.... беріть ся до весла, мусимо ще дальше плисти під тамтой бік.

— Капітан каже, що буде вже досить — відповів зухвало перший з них, гозиер високого росту з широкими плечима і жиластими руками — коли ему буде яка недогода, то він скаже!

— А хороба би тебе взяла, ти псе! — крикнув Біль як скажений, та лишив керму і побіг до спокійно стоячого лодкаря.

— Ану-ко, сер? — сказав той усьміхаючись і станув як до боксованя та підоймив оба кулаки рівно з плечима — спробуйте... най вам здає ся, що ви у себе дома.... Ану-ко, беріть ся, але глядїть, чи позбираєте відтак свої кости.

— Стійте люди! — відозвав ся Блякфут і станув помежи них — стійте.... чей же на тім самім суднї не будете жити в незгодї... товариші корабельні а хотять ся бити.... встидайтесь!... ідїть до весел та беріть ся до своєї роботи.... вже недалеко, а тої трохи роботи незадовго вже позбудетесь.

— Аби я не жив, коли хоч возьму до рук весло — відворкував гозиер зухвало — хиба що капітан Еджворт прикаже. — Тогди нехай і так буде, хоч би менї прийшло ся аж до самої Вікториї веслом робити — а як нї, то й кроком не поступлю ся на поклад. Грім би его тріс, той хлописко вже менї досить надоїв.... чому він тогди не важив ся і рота розявити, коли Том Барнвель був на суднї, котрий умів держати его в руках? — Він гадає, що буде нам по головах ходити?... За пізно

[1] Читає ся: „ізі бойс, ізі“ — значить: „злегка хлопцї, злегка“.

решкодити і мусіла ужити оружия. Богато робітників арештовано.

Віче делеґатів студентів австрийских технік ухвалило резолюцию, котрою домагає ся установленя на основі теперішних іспитів титулу доктора зі всіма політичними правами, державно-правної назви стану „інжинір" (архітект) на основі другого іспиту державного для всіх слухачів чотирох фахових шкіл, управильненя порядку студий і заведеня обовязкових викладів правничих, політичних і будівельно-гіґієнічних на всіх техніках.

Тирольска краєва Рада шкільна ухвалила предложити міністерству просьвіти, щоби у всіх німецких ґімназиях в Тироли заведено обовязкову науку італіяньскої мови.

З Петербурга доносять, що послом росийским у Відни має стати ґр. Капніст. Міністер справ внутрішних, Дурново, має одержати посаду куратора особистих справ цариці вдови а другий єго товариш, командант жандармериї, ґен. Шебека, має також уступити. Перший товариш міністра справ внутрішних Шипяґін має стати шефом царскої канцеляриї для просьб.

З Варшави доносять, що на предложенє ґр. Шувалова мають бути незадовго заведені в Царстві польскім суди присяжних а в висших урядах адміністрацийних мають настати зміни в користь Поляків.

Досить сензацийну вість подає з Риму аґентия Стефанього. Ото доносить она, що правительство болгарске має предприняти кроки в справі признаня кн. Фердинанда князем болгарским.

Новинки.

Львів дня 9 цьвітня 1895.

— **Є. Вел. Цісар** уділив з приватних фондів 500 зр. запомоги на будову школи в Угнові.

— **Єго Вел. Цісар** зволив постановою з дня 27 марта с. р. затвердити вибір о. Льва Шанковского греко-кат. пароха в Дулибах на заступника презеса ради повітової в Стрию.

— **Іменованя.** II. Намістник іменував ц. к. лікарів повітових II. кляси: д-ра Меч. Мариновского, д-ра Винк. Нича і д-ра Альфр. Борґтріна ц. к. лікарями повітовими I. кляси; ц. к. концеліста санітарного при буковиньскім ц. к. краєвім правительстві д-ра Стан. Ґавликовского та санітарних асистентів: д-ра Брон. Варжицкого, д-ра Ігн. Янушкевича, д-ра Ант. Сльончку і д-ра Тад. Теодоровича ц. к. лікарями повітовими II. кляси.— Дирекция почт і телеграфів надала посади а) почтмайстрів: в Скориках почтовому експедиторови Стан. Ласкому, в Раві рускій на двірци зелїзниці емеритованому асистентови почтовому Кар. Чеховичеви, в Криниці Людв. Здзеньскому з Домбровоі, в Поморянах експедиторови Ант. Цавдерерови; б) експедієнтів почтових: в Завадці коло Калуша експедиторови Йос. Чирняньскому, в Креховичах експедиторови Юл. Гайнріхови, в Маґерові Меч. Кабаровскому, експедиентови з Сїняви коло Максимівки, в Гребенові на зелїзничій стациї начальникови стациї Стан. Пшилїйскому, в Доброснні експедиентці Ад. Зельскій, в Глїбовичах на зелїзничім двірци начальникови стациї Володисл. Юркевичеви, в Сїняві коло Максимівки пенс. капітанови Людв. Улицкій, в Камінці Липник на зелїзничім двірци начальникови стациї Йос. Мальчакови, в Прусах експедиторці Мар. Косовскій, в Романівці Йос. Станкевичеви почтмайстрови з Ґвіздця, в Миколаєві коло Бібрки Єлисав. Комарницкій вдові по експедиторі почтовім, в Увиві Тер. Венгриновичівній експедиторці; вкінци надала ц. к. Дирекция почт посаду стайничого в Городку коло Львова Юл. Губер, жінці ц. к. почтового офіцияла.

— **Перенесеня.** II. Намістник переніс ц. к. концепіста санітарного д-ра Каз. Крижановского зі Львова до Підгаєць, ц. к. лікарів повітових: д-ра Жигм. Дзиковского з Підгаєць до Перемишля, д-ра Апол. Тарнавского з Косова до Борщева, д-ра Ант. Когена з Коросна до Косова, д-ра Ант. Сльончку з Перемишля до Коросна, асистента санітарного д-ра Вікт. Борисєвича з Борщева до Львова та призначив повітового лїкаря д-ра Стан. Ґавликовского до служби при старостві в Камінці.

— **Повени.** Води на наших ріках з кождим днем опадають, хоч місцями стоять ще луги і поля під водою, як в Жидачівщині, Сокальщині, і в Товмаччині, де до 5 цьвітня було ще богато води на полях від розливу рік Тисьмениці і Вороньки.

— **„Ластївки"** ілюстрованої бібліотеки для молодїжи, міщан і селян, видаваної Рускою Бесїдою в Чернівцях, вийшла минувшого тиждня книжочка 11-а і 12-а (т. е. за місяці падолист і грудень 1894 р.) І ся книжочка, як і всї попередні визначує ся добірностию і добротою статий та заслугує на як найбільше розширене.

— **Нещаслива пригода.** На стациї зелїзничій в Боднарові вхопила над'їзджаюча льокомотива дня 1 с. м. начальника тамошної стациї п. Володислава Коцовского, в наслїдок чого він дістав ся під колеса, котрі поломили єму одну ногу. Нещасливому треба було ногу зовсім відняти.

— **Бідна дитина а нелюдска матір.** Настя Баранушак, сторожиха у Львові разом з своїм коханком так мучила свою дитину, 4-лїтну Касю, що аж полїция засудила їх на кілька неділь до арешту. Кара та помогла на якийсь час, але від двох місяців почала Настя знову збиткувати ся над дитиною. Вчера мешканці дому, де Настя єсть сторожихою, ледви вирватували бідну дитину з рук нелюдскої матери. Зараз по тім полїция арештувала Настю. Бідна дївчинка була раз коло разу збита і покалїчена погребачем, а на шиї мала слїди душеня. Мимо того бідна дитина, запитана на полїциї, сказала, що „любить маму, хоч она єї бє, але тата дуже боїть ся".

— **Подяка.** Товариство „Читальня" в Дубі складає сердечну подяку Вп. Мечиславови Вайді, маляреви в Велдїжи за прехороше вимальованє надписи: „Читальня", котру товариство одержало в дарі від Вп. Вайди. — *Іван Клюс,* голова читальні; *Никола Лохманець,* писар. — Дуба дня 4 цьвітня 1895.

— **Померли:** У Відни кн. Вільгельм Найперґ ґенерал австрийскої кінноти і бувший командант львівского корпуса.

Господарство, промисл і торговля.

Товари корінні.

(Дальше).

Капари — суть то замариновані пупінки цьвіточні з ростини, званої капаром кільчастим, котра росте в північній Африці і полудневій Европі по скалах або на сухім, пісковатім ґрунтї. Єсть то корч на метер високий, на котрім цьвіти

вибрав ся, і я ще провчу єго, заким судно покину.

Біль глянув з такою дикою злостию на відважного весляря, що аж єму очи засьвітили ся і мав велику охоту ще раз розпочати сварку, але Блякфут зиркнув борзо на него, остерігаючи єго очима, і він вернув назад на своє місце, лиш ще закляв з тиха. Еджворт через той час і словом не відзивав ся, лиш споглядав на спорячих, бо видко, що нагадав собі слова Смарта. Але через то й добре доглянув, як той нїби купець і керманич порозуміли ся очима і він був тепер майже певний того, чого перед тим лиш побоював, — а то, що тоті оба мужчини знають ся з собою. Розумїє ся, що він був все ще тої гадки, що їм розходить ся лиш о єго набір і для того постановив собі мати бачне око як на передачу набору так і на гроші, які мав дістати.

Судно сунулось поволи за похватом долї водою, а люди порозкладали ся громадками на горішнім покладі, то на самім передї, то на середині. На самім задї покладу, котрий жартобливо називано „квартерденом"[2]), стояли Біль і Блякфут разом і сей докоряв тихцем свому товаришеви за то, що він так нерозважно собі поступає.

— Чи ти вдурів, чи що — сказав він і показав при тім на лївий беріг, нїби то він розмавляє з ним о чімсь, що там видко на березї — хиба ти сказив ся, що шукаєш собі зачіпки, заким ще прийшов конець.... менї видить ся, що будеш міг в дуже короткім часї показати весь свій гнїв, але не тепер, коли можна би ще все попсувати. Було лїпше порозуміти ся з тими людьми. Може би удало ся позискати котрого з них для нашої справи.

— Они не з тих — відповів Біль сердито — анї одного з них не далось би позискати.... чорт би вирвав той накорінок.... они мене страшно ненавидять. — Навіть і пес шкірить до мене зуби, коли прийду близько до него, а недавно тому, коли я хотів єго погладити, то мало мене таки за горло не вхопив. Я би був тоту собаку вже давно кинув у воду та втопив.... але він анї на хвильку не відступає від свого пана.

— Отже від них не можемо сподївати ся вїякої помочи? — спитав Блякфут і призадумав ся.

— Нїякої.... скорше противно, але най їх чорти возьмуть, то їм нічого не поможе. Дивись лиш, щоби ти в який спосіб дістав в свої руки Еджвортову рушницю.... тут маєш кілька цьвяшків, забий котрим з них коминок від рушниці, нехай відтак пукає.... Не виджу причини, для чого має чоловік без потреби наставляти свою шкіру.

— Давай сюди, бодай спробую, але не знаю, чи той дїдуган дасть менї взяти до рук свою рушницю. Але спробовати можна....

— А що, як би ви поміняли ся за свої рушниці? — спитав чортів Біль — твоя єсть богато вибита сріблом і виглядає пишно.... стрїляє знаменито.... а єго єсть стара і дрантива.... він дасть ся легко намовити.... А ти тогди не забудь в свою вбити цьвяшок.

— Гм.... то був би також не злий спосіб.... они всї охотно міняють ся, а коли ще зажадаю від него якої доплати....

— Лиш не за малої, бо не буде вірити....

— Нї, нї, на стілько єсть ще й у мене розуму. А який знак буде сим разом? Чи такий самий як давнїйше, чи може єсть умовлений який инший?... Я не люблю, щоби стріляти....

— А то таки найлїпший знак — сказав Біль — впрочім нема иншого умовленого і треба буде держати ся старого. Та й який же давати знак серед мраки? А сеї ночи буде не аби як густа мрака, на то можеш спустити ся.

— Про мене.... я маю лиш надію, що наші хлопці збіжать ся зараз, заким ще тоті тут на суднї щось покмітять.

— Певно, що збіжать ся.... а хоч би й нї, то маємо ще досить часу. — Коли серед мраки виїдемо на піскову лаву, то й нема гадки, щоби перед всходом сонця можна видобути ся з неї, а Еджворт має ще на стілько розуму, щоби навіть не брати ся до того.

— А ти-ж певний того, що відшукаєш остров, коли мрака наляже? — спитав Блякфут зажурений і став розглядати ся довкола та дивив ся на білі смуги, котрі прибирали чим раз більше вид котячих ся хмар. — Аби так мене чорт взяв, коли не добре кажу, що було би лїпше, щоби ми де станули, як щоби ми ще може й минули остров.

— Не бій ся — розсьміяв ся Біль — коли я послїдний раз плив долї водою — ви були тогди як раз у Віксбурґу — то була така мрака, що можна було на нїй і сокиру повісити, а я таки знайшов остров, як би то було серед білого дня. — Коли не надиблю піскової лави повисше острова, ну, то похват занесе нас і сам на лаву помежи островами, а то ще не було би таке нещастє, хиба що лиш прнспорило би трохи роботи, бо треба би судно витягати і підвести горі водою. Всего набору і так нам не потреба.

— А куди-ж возьмемо ся тепер дальше? — спитав Блякфут — бо на всякий случай мусимо знати, чого держати ся.

---

[2]) Так називають саму позадну часть покладу на великих кораблях.

розвивають ся постепенно через кілька місяців і длятого можна збирати з него пупінки мало що не через пів року. Зірвані пупінки капарові наливає ся міцним оцтом на кілька днів, відтак той оцет зливає ся, а наливає ся сьвіжий, наконець повтаряє ся то само ще раз і капари готові; їх пакує ся в барилки або лїпшу сорту в склянні слоі і так поступають они в торговлю. Инший спосіб прилагоджуваня капарів єсть той, що їх насипує ся солию. Солені капари держать ся лїпше, але оцтові суть смачнїйші.

Капари суть темно-оливво-зеленої або сїро-зеленої барви, а смак мають острий винно-гіркавий; повинні бути твердаві, круглі, не роздушені і без хвостиків. Коли они чорні і мягкі, то знак, що старі. Капари приходять до нас з полудневої Франциї, головно з Ніцци і Лїону, але також з Італії і Грециї. Найлїпші капари — францускі, а найлїпша сорта то „нонпарель" (Nonpareilles), дрібонькі, приходять з Ніцци або й Генови; — найгірша сорта — звичайні або прості капари (Communes) приходять з Лїону, але також і з полудневої Італії, де їх називають „капперонї".

Капарів уживають головно за приправу до всїлякого рода мясних страв, на сос, до салати, риби, до молодих огірочків (корнішонів) і т. д. Наш нарід їх не уживає. До пупінків капарових домішують часто і овочі капарові або пупінки з ростини звістної у нас загально під назвою настурциї, котру задля еї красного, помаранчевого цьвіту садять по огородах. Пупінків настурциї, званої також жерявкою, уживають навіть самих замість капарів, бо они мають також острий, щипаючий смак і длятого суть добрим суроґатом капарів. Пупінки жерявки легко відріжнити від капарів по тім, що они мають острогу, котра опісля, коли цьвіт розцвите ся, єсть досить довга.

Бадиян або звіздочний ганиж — єсть то овоч вічно зеленого дерева, що росте в Хінї і Японї. Овоч той виглядає як звізда, а коли він доспіє і его горішні береги отворять ся, то з него виглядають гладонькі, ясні зеренця. Бадиян має в собі линучий олїєць, котрий надає ему сильного запаху, дуже подібного до ганижу. Его уживають подібно як і ганижу до тїст та фабрикациї лїкерів. В торговли бадиян взагалї мало відходить, а у нас таки дуже мало его уживають.

Ганиж єсть то насїнє ростини з того самого рода, що кмин, кріп і копер. Зерно ганижу єсть подовгасто-круглаве з 5 тоненькими рівними реберцями. Смак анижу єсть приятний, солодкавий, щипаючий а запах, походячий від містячого ся в нїм линучого олїйцю сильний. Розріжняємо: ганиж францускій, нїмецкий і російский. Найлїпші сорти ганижу приходять з Мальти і Іспанії, суть більше жовтавої барви і мають сильний запах; російский ганиж єсть малий, чорнявий. Давнїйше управляно і у нас ганиж на великі розміри, особливо на Поділю, але тепер сїють его лиш дуже мало. Ганиж має в собі головно рід живиці, цукор і линучий олїєць. котрий, коли сьвіжий, має ту прикмету, що вже при 10 степенях тепла твердне, а стає плинний аж при 17 степ. тепла. Торговля ганижом на великі розміри належить властиво до торговлї збіжевої, але в малій скількости продають его й корінні торговлї. Ганижу уживають головно до тїст, вару з него за домішку до молока для малих дітий а олїйцю каплями на цукор від здутя. На більші розміри уживає ся ганижу до горівки і фабрикациї лїкерів та виробльованя ганижового олїйцю. В подрібній торговли фальшують ганиж часто в той спосіб, що домішують до него зерно, з котрого видобуто вже олїєць. Таке зерно можна легко по тім пізнати, що оно чорне, а коли его роздушити, то в нїм анї слїду олїйцю. Старий, сточений ганиж пізнати по тім, що коли его висипати на папір і подути, то сточене зерно за найлекшим подувом зараз розлетить ся. Найлїпший олїєць ганижовий єсть іспаньский, а відтак францускій і з полудневої Росиї.

Кмин єсть то так загально звістний продукт, що его не треба і описувати, а ужиток его єсть так значний, що дивуватись треба, длячого его у нас так дуже мало управляють, ба майже обмежають ся лиш на дико ростучий. За границею, особливо в Нїмеччинї і Франциї засївають кмином цїлі лани а торговля ним належить там властиво до торговлї збіжевої. Ужиток кмину єсть загально звістний. Его уживають на домішку до хлїба і до всїляких начинок а також варять з него дуже добру і здорову зупу. В новійших часах стали виробляти з него т. зв. „екстракти" кминкової зупи — єсть то просто запражка з кмином, дуже часто старим; з домішкою дрібки якоїсь поганої товщи і богато соли. На такі „екстракти" не треба лакомити ся задля їх низької цїни а дуже захвалюваної доброти і вигоди з ними, бо они шкідливі здоровлю і обчислені лиш на визиск. Олїєць єсть ясно жовтий, коли сьвіжий, то рідкий, але коли стоїть довше і єсть виставлений на ділане воздуха, то дуже гусне; его уживають проти вітрів, але поверховно, до розмащуваня живота, головно дїтем. В тій самій цїли уживає ся і вару з кмину, але внутрішно.

Колендра. Єсть то кругле насїнє ростини, що належить до того самого рода, що й ганиж та кмин. Назва ростини пішла з перекрученої латиньскої назви „коріандрум", а то знов з грецкої „коріаннон", котра значить то саме, що „блощичний ганиж" — нїби длятого, що сире зерно колендри заносить блощицями. Доспіле зерно колендри має острий, але приятний запах і смак; еї уживає ся головно за корінну приправу до вудженин (шинок) і до мясних страв, роблених, як то каже ся, на дико.

Чорнушка, колись у нас так дуже улюблена корінна приправа до хлїба, вийшла нинї майже зовсїм з уживаня і ще лиш декотрі пекарі уживають еї до посипуваня нею булок зверха. Єст то чорне насїнє зїля, званого чорнушкою, котре росте дико по полях, але котре також декуди сїють ще й в огородах. Чорнушка належить до того самого рода, що тоя, лабуштан, римщина і острїжка польова або сокирки. В торговли появляє ся она дуже мало.

Телєґрами.

Відень 9 цьвітня. Тутешні ґазети доносять, що Найдост. Архікн. Кароль Стефан, котрий дня 13 мая обійме команду крайсерової дивізиї зложеної з кораблїв „Мария Тереса", „Елисавета" і „Франц Йосиф", поїде з тими кораблями на отворене північно-всхідного каналу.

Відень 9 цьвітня. Віденьска ґазета урядова оголосила закон з 5 цьвітня с. р. о запомогах фондів державних для потерпівших від нещасть елементарних.

Берлин 9 цьвітня. Потверджає ся вість, що Є. Вел. Цїсар Франц Йосиф приїде до Штетина на осінні маневри нїмецкі. Коли Монарх приїде і як довго там перебуде, поки що ще не звістно.

Фридрихсруге 9 цьвітня. Кн. Бісмарк принимав депутацию учителїв пруских висших шкіл і сказав до неї, що як би не то, що учителї виховували молодїж в дусї народнім, то не можна би було нїчого осягнути. Учителї плекали також любов правди, головну окрасу нїмецкого народу, підчас коли францускe шкільництво ширило, як він то свого часу переконав ся із зошитів учеників у Верзалю, підбурюючу неправду і гордість та зарозумілість.

— **„Правда"**, вістник полїтики, науки і письменьства, виходить тепер два рази на місяць, 15-ого і 30-ого, складає ся з півпята аркуша друку на місяць, а мимо того коштує на рік тілько 4 зр. Адмінїстрация „Правди" находить ся у Львові, при улици Академичній ч. 8.

— То вже річ малої ваги.... як раз може на дві милї понизше вербового острова єсть нанесене дерево, котре чей знаєш. Коли не будемо могли его добачити, то будемо чути его шум на пів години далеко, а звідтам можна обминути число шістдесять один, або нашу штучно зроблену греблю, лиш тогди, коли заедно веслує ся. — В нових приписах плавби єсть она вже навіть подана яко лише що недавно повставша піскова лава.

— Ну, добре.... отже зараз, скоро лиш змеркне ся, приїдемо до острова; тим лїпше, тогди зараз скінчить ся історія і будемо могли добре виспати ся. Але слухай Білю, чи той дурак, що поплив навперід нас, не наробить нам якого клопоту? Коли він не знайде судна, то наробить крику.

— На то єсть вже рада — відповів Біль сьміючись — я вже й на то знайшов спосіб.... Але тепер мовчім, бо здає ся, що старий нас підглядає... Піди там наперед та послухай, що він там так дуже балакає з тою бабою.... пізнїйше поговоримо лїпше о наших плянах, хоч то правда, що послїдна хвиля завсїгди рішає.

Сказавши то, він відвернув ся і взяв ся до керми та направив передом судна трохи більше против води.

А посеред ґаляра, трохи близше до переду, стояли річи молодої жінки і она сидїла на однім з куфрів та мабуть роздумувала все ще зі страхом о послїдній сценї на березї; другі еї річи лежали довкола неї, оттак, як їх позносили веслярі на поклад. Від часу послїдної суперечки лодкарів, котра була звернула увагу всїх на себе, мало хто па ню зважав. Лиш Бурик, вірний Еджвертів песиско, поклав ся був посеред пакунків коло Мрс. Еверетової і то так, що спер ся головою на еї ноги, як коли-б они обоє були вже від давна добрі знакомі з собою. А она рада була з того, що серед сих диких людий бодай пес до неї зближив ся; від того було їй аж якось безпечнїйше і відраднїйше.

Наконець приступив і Еджворт до неї, сїв собі на побіч стоячу скриню і відозвав ся до неї щиро:

— Не бійтесь, пані.... лодкарі то нарід простий і завзятий, а особливо декотрі з наших. Ваша подорож незадовго скінчить ся.... Коби лиш тота мрака не стала густїйша, то я маю надію, що ще пізним вечером станемо у Вікториї. Коли стемнїє ся, то кажу вам тут зробити мале шатро і будете могли спокійно собі спати, доки аж не станемо на місци та не привяжемо судна.

— А ви, пане, знакомі у Вікториї? — спитала тепер Мрс. Еверетова та споглянула своїми великими, заплаканими очима на старого.

— Ні, пані — відповів старик і погладив свого пса по голові, котрий тепер підоймив ся — я не був нїколи у Вікториї, але чував нераз про се місто.

— То ви зовсїм чужі в сих сторонах? — спитала женщина зажурена — і ви не знаючи ріки та небезпечности на ній, не боїте ся, що серед сеї мраки виїдете де на яку піскову лаву або на яку трясавицю?

— Не така велика небезпечність, як то вам здає ся — відповів Еджворт. — Маємо доброго керманича, що знає ріку дуже докладно, та й не довго вже треба буде їхати. Той чоловік, що купив у мене мій набір, єсть також з нами, і він знає ріку також дуже добре, отже я думаю таки направду, що нема чого так дуже боїти ся.

(Дальше буде).

Надіслане.

За редакцию відповідає Адам Крахевецкий

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купуе і спродае

всякі ефекти і монети

по курсі деннім найдокладнійшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацію поручае:

4½% листи гіпотечні	4% пожичку пропінацийну галицку
5% листи гіпотечні преміовані	5% „ „ буковиньску
5% листи гіпотечні без премиї	4½% пожичку угорскої желізної дороги державної
4½% листи Тов. кредитового земс.	4½% пожичку пропінацийну угорску
4½% листи Банку краевого	
4½% пожичку краеву галицку	

4% угорскі Облигациї индемнізацийні,

котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купуе і продае
по цінах найкористнійших.

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймае від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всілякої провізиї, а противно замісцев лишень за відтрученем коштів.

До ефектів, у котрих вичерпали ся купони, доставляе нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 6

Clayton & Shuttleworth

Львів, улиця Городецка ч. 22.

поручають на сезон весняний свій **богатий склад машин і знарядів рільничих,** знаних зі знаменитої конструкциї і дуже солідного виконаня, а именно:

плуги односкибові і многоскибові, плуги рухомі екстриопатори, підскибівці, плевники, сівники рядові о довільній скількости і віддаленю рядів, сівники ширококидаючі, борони, вальці і т. п.

Репарациї машин виконують ся як найліпше і найдешевше в робітни, заосмотреній в машини помічничі найновійшого системуу гнані парою, по цінах дешевих.

Ілюстровані цінники і катальоґи gratis і franco. 32

Бюро оголошень і дневників

приймае

ОГОЛОШЕНЯ

до всіх дневників

по цінах ориґінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої і „Przegląd-у“

Інсерати („оповіщеня приватні“) як для „Народної Часописи“ так також для „Ґазету Львівскої“ принимае лиш „Бюро Дневників“ **ЛЮДВИКА ПЛЬОНА**, при улици Короля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Ц. к. уприв. Галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Високе ц. к. Намістництво рескриптом з дня 6. Лютого 1894. Ч. 10150/1100 повідомило **ц. к. уприв. галиц. акцийний Банк гіпотечний,** що Високе ц. к. Міністерство для справ внутрішних порозумівшись з властивими иншими Міністерствами уділило Банкови призволеня до стягненя знаходячих ся ще в обігу **5% листів гіпотечних** і виданя натомісць **4½% листів гіпотечних.**

В силу сего зізваня Банк гіпотечний вильосуе **з днем 30. Цьвітня 1895** всі еще в обігу знаходячі ся 5% листи гіпотечні і виплатить вартість їх номінальну **в дни 1. Листопада 1895,** з котрим то днем устае дальше їх опроцентоване.

Однак перед розпочатем того льосованя можуть П. Т. посідачі 5% листів гіпотечних найпізнійше **до дня 29. Цьвітня 1895** сконвертувати їх на 4½% листи гіпотечні, а то під слідуючими услівями:

За кождих 100 зр. капіталу в 5% листах гіпотечних з біжучими купонами, котрих перший платний дня 1. Листопада 1895, дістане посідач тихже **100 зр. капіталу в 4½% листах гіпотечних** з біжучими купонами, котрих перший платний рівнож дня 1 листопада 1895 і **доплату 25 кр. австр. вал. в готівці.**

П. Т. посідачі 5% листів гіпотечних, котрі хотять скористати з тої пропозициї, можуть знаходячі ся в їх посіданю дотепер невильосовані 5% листи гіпотечні враз з купонами, котрих перший платний дня 1 Листопада 1895, предложити Банкови до конверсиї **найпізнійше до дня 29. Цьвітня 1895.**

Вінкульовані або знаходячі ся в депозиті судовім дотепер невильосовані 5% листи гіпотечні можна до висше поданого терміну до конверсиї зголосити, а доконати конверсиї належить найдальше в протягу 3 місяців т. є. до 1. Серпня 1895. 28

Львів, в марті 1895.

Дирекция.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера